

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně Michaely Bejčkové a soudců Faisala Husseiniho a Ondřeje Mráky ve věci žalobce: **M. Č.**, zastoupeného advokátem JUDr. Adamem Novákem, Ph.D., Blanická 28, Praha 2, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**, Křížová 25, Praha 5, proti rozhodnutí ze dne 30. 8. 2022, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 27. 6. 2023, čj. 58 Ad 12/2022 - 81,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se o d m í t á** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Ustanovenému zástupci žalobce, advokátovi JUDr. Adamu Novákovi, Ph.D., **se p ř i z n á v á** odměna a náhrada hotových výdajů v celkové výši 1 300 Kč, která mu bude proplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto usnesení.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Žalobce v prosinci 2021 opětovně požádal o invalidní důchod. Posudková lékařka sice dospěla k závěru, že jeho zdravotní stav je dlouhodobě nepříznivý, ale míru poklesu pracovní schopnosti stanovila jen na 30 %. Okresní správa sociálního zabezpečení proto žádost zamítla. Žalobce podal námitky, i ty však Česká správa sociálního zabezpečení zamítla, neboť její posudková lékařka neshledala důvody pro změnu procentní míry poklesu pracovní schopnosti.

[2] Poté se žalobce bránil u Krajského soudu v Praze. Ani u něj však neuspěl. Krajský soud si vyžádal nový posudek komise Ministerstva práce a sociálních věcí a na jeho základě dospěl k závěru, že žalobcovo zdravotní postižení neodpovídá žádnému stupni invalidity. Odůvodnění posudku považoval za dostačující, logické a přesvědčivé. Komise vyšla ze všech dostupných lékařských zpráv a přihlédla ke všem zjištěným zdravotním postižením. Měla k dispozici dostatek podkladů, aby mohla žalobcův zdravotní stav

posoudit i v jeho nepřítomnosti. Podklady byly dostatečně aktuální. Z posudku bylo možné zjistit, jak komise posoudila žalobcův zdravotní stav, proč jej podřadila pod konkrétní zdravotní postižení podle přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb., o posuzování invalidity, a jak se vyjádřila ke stěžejním žalobním námitkám.

[3] Proti rozsudku krajského soudu podal žalobce (*stěžovatel*) kasační stížnost.

[4] Namítl, že napadený rozsudek je nezákonný, neboť vychází především z posudku komise, který není přesvědčivý. Nesouhlasil s krajským soudem, že podklady pro posouzení jeho zdravotního stavu byly dostatečné. Zejména nesouhlasil s tím, že jeho zhlednutí posudkovou komisí nebylo nezbytné s ohledem na příčinu jeho nepříznivého zdravotního stavu – duševní poruchu. Naopak měl za to, že právě při takovém onemocnění by jej měla komise zhlednout osobně.

[5] Posudek považoval za nepřesvědčivý i proto, že byl málo srozumitelný (k tomu odkázal na rozsudek NSS ze dne 23. 3. 2017, čj. 2 Ads 17/2017 - 15). Složitost struktury textu v některých částech posudku přitom potvrdil i krajský soud. Stěžovatel ale nesouhlasil s jeho závěrem, že celkově byl posudek způsobilý jako podklad pro rozhodnutí soudu.

[6] Nadále trval i na tom, že posudek je neúplný, neboť se nevypořádal s tím, že stěžovatelu zdravotní způsobilost dvakrát (*jak v řízení o první, tak o nynější žádosti o invalidní důchod*) posuzovala stejná lékařka, která pokaždé dospěla k jiné procentní míře poklesu pracovní schopnosti. V pozdějším posudku ani v posudku komise tato změna nebyla vůbec odůvodněna. Stěžovatel nesouhlasil se závěrem krajského soudu, že se první posudek týkal jiného řízení a není pro nynější posouzení významný. Naopak měl za to, že to vzbuzuje pochybnosti o řádném posouzení jeho zdravotního stavu. Dále tvrdil, že komise dostatečně a přesvědčivě nezdůvodnila, proč stěžovatela další zdravotní postižení (toxikomanie, postižení sluchu a zraku) podle ní neomezují jeho pracovní schopnost nad rámec jeho duševního postižení.

[7] Ve věcech, v nichž před krajským soudem rozhodoval specializovaný samosoudce, se NSS po posouzení přípustnosti kasační stížnosti zabývá otázkou, zda podaná kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje zájmy stěžovatele (§ 104a s. ř. s.). Není-li tomu tak, soud kasační stížnost odmítne jako nepřijatelnou (usnesení ze dne 26. 4. 2006, čj. 1 Azs 13/2006 - 39, č. 933/2006 Sb. NSS, a ze dne 16. 6. 2021, čj. 9 As 83/202 - 28, body 11–12).

[8] Kasační stížnost je nepřijatelná.

[9] Stěžovatel v kasační stížnosti neodůvodnil, z čeho dovozuje její přijatelnost. Nezmnínil, že by NSS spornou otázku dříve neřešil nebo že by ji správní soudy řešily rozdílně, nedožadoval se změny dosavadní judikatury, ani netvrdil, že by krajský soud zásadně pochybil. Omezil se na tvrzení, že kasační stížnost podstatně přesahuje jeho zájmy, a vznesl tři námitky (nepřesvědčivost, nesrozumitelnost a neúplnost posudku komise), které ovšem dostatečně vypořádal už krajský soud.

pokračování

[10] Nepřesvědčivost posudku spatřoval v tom, že podklady pro posouzení jeho zdravotního stavu nebyly dostatečné. Konkrétně pak namítal jen to, že ho komise nezhledla. Tuto otázku však už vyřešila judikatura NSS, podle které není k objektivnímu posouzení zdravotního stavu třeba, aby komise sama provedla zdravotní prohlídku, má-li k dispozici kompletní zdravotní dokumentaci (rozsudek ze dne 15. 9. 2004, čj. 3 Ads 7/2004 - 70, č. 1001/2006 Sb. NSS). Úkolem komise je totiž jen posuzovat zdravotní stav žadatelů podle kritérií stanovených právními předpisy, nikoli provádět primární klinická zjištění. To je úkolem ošetřujících lékařů. Přítomnost žadatele na jednání komise je nezbytná jen v případě, že by zdravotní dokumentace byla neúplná, některé nálezy byly nejednoznačné či dokonce rozporné, případně by bylo třeba došetřit některé skutečnosti a komise by k tomu od žadatele potřebovala podrobnější informace (rozsudky ze dne 15. 5. 2013, čj. 3 Ads 91/2012 - 19, nebo ze dne 5. 2. 2016, čj. 2 Ads 209/2015 - 76, bod 44). Krajský soud z této judikatury vycházel a poukázal na to, že komise měla k dispozici kompletní i aktuální zdravotní dokumentaci stěžovatele; krom toho si vyžádala i dokumentaci od vězeňského lékaře (*protože žádost podal stěžovatel už po delší době ve výkonu trestu*) a psychiatrickou dokumentaci. Stěžovatel netvrdí, že by mezi podklady cokoli chybělo, byly v nich rozpory nebo nepravdy. Ani neupřesňuje, co nového měla komise jeho zhlédnutím zjistit. Krajský soud tedy hrubě nepochybil, dospěl-li k závěru, že zhlédnutí stěžovatele nebylo potřebné (a to bez ohledu na povahu zdravotního postižení).

[11] Krajský soud také stěžovateli vysvětlil, proč posudek považuje za srozumitelný, a tedy za způsobilý podklad pro své rozhodnutí (bod 32 napadeného rozsudku). Byť souhlasil s tím, že v některých pasážích komise použila odborné lékařské pojmy a zvolila složitější strukturu textu, z posudku lze bez větších obtíží zjistit, jak posoudila stěžovatelův zdravotní stav a proč jej podřadila pod konkrétní zdravotní postižení podle vyhlášky o posuzování invalidity. Samotné posudkové hodnocení – na rozdíl od citací lékařských zpráv – pak žádné nepochopitelné výrazy neobsahuje. Ani NSS nemá za to, že by posudkové hodnocení bylo pro „inteligentního laika“ (2 Ads 17/2017) nepochopitelné. Stěžovatel navíc na nic konkrétního, co považuje za nesrozumitelné, přímo nepoukazuje. Jen se upíná k tomu, že složitost některých (nikoli však klíčových) pasáží uznal i krajský soud.

[12] Neúplnost vytýkal stěžovatel posudku mimo jiné proto, že se komise nevypořádala s tím, proč stejná lékařka správy sociálního zabezpečení s odstupem jednoho roku posoudila jeho zdravotní stav jinak (posudek k první žádosti sepsala v květnu 2021, k nynější v květnu 2022) a stanovila jinou míru poklesu pracovní schopnosti. Je pravda, že posudky z dřívějších řízení obecně nemusejí být bez významu, neboť mohou snižovat věrohodnost novějšího posudku, změní-li se v něm posouzení zdravotního stavu bez zřejmých důvodů. Krajský soud však v tomto případě správně poukázal na to, že podkladem pro dřívější posudek nebyly žádné lékařské zprávy z oboru psychiatrie. Proto nyní, kdy tyto zprávy mezi podklady už byly, stanovila lékařka jinou rozhodující příčinu (středně těžkou poruchu osobnosti podle položky 7b kapitoly V přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity, pro kterou je míra poklesu pracovní schopnosti stanovena od 30 do 45 %, nikoli toxikomanii podle položky 2a, pro kterou je stanovena míra poklesu 10 %). Z psychiatrické dokumentace nyní vycházela i komise. Její posudek není neúplný jen proto, že změnu míry poklesu v důsledku změny rozhodující příčiny nevysvětlila.

[13] Dále v posudku podle stěžovatele chybělo dostatečné a přesvědčivé zdůvodnění, proč další postižení neomezovala jeho pracovní schopnost nad rámec postižení rozhodujícího, tedy poruchy osobnosti. Komise se však ke všem tvrzeným postižením vyjádřila a vysvětlila, že je považuje za málo závažná nebo jen krátkodobá. K toxikomanii přihlédla už při „maximalistickém“ stanovení nové rozhodující příčiny. Závěry komise dobře převyprávěl i krajský soud (bod 38 napadeného rozsudku). Stěžovatel proti nim opět nic konkrétního nenamítá.

[14] V této věci nevyvstala žádná právní otázka, která by doposud nebyla judikaturou jednotně řešena, ani taková otázka, kterou by bylo třeba řešit odlišně. Krajský soud hrubě nepochybil při výkladu práva. NSS proto kasační stížnost odmítl pro nepřijatelnost.

[15] O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle úspěchu ve věci (usnesení rozšířeného senátu ze dne 25. 3. 2021, čj. 8 As 287/2020 - 33, č. 4170/2021 Sb. NSS, body 51–53). Stěžovatel úspěch neměl, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Toto právo nemá ani procesně úspěšná Česká správa sociálního zabezpečení, protože jde o věc důchodového pojištění.

[16] Krajský soud ustanovil stěžovateli zástupce, advokáta JUDr. Adama Nováka, Ph.D. Ten zastupuje stěžovatele i v řízení o kasační stížnosti, odměnu za zastupování proto nyní hradí stát. NSS přiznal advokátovi odměnu za jeden úkon právní služby ve výši 1 000 Kč [sepsání kasační stížnosti podle § 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb. (advokátní tarif)] a částku 300 Kč (paušální náhradu hotových výdajů podle § 13 odst. 4 advokátního tarifu). Ustanovenému zástupci tak náleží odměna ve výši 1 300 Kč.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 19. července 2024

Michaela Bejčková
předsedkyně senátu